

פרשת כי תשא

כ"א אדר א' תשפ"ד
שנה ט"ו גליץ ת"ש

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק - בנשיאות כ"ק מדרן אדמו"ר שליט"א - עיה"ק ירושלים ת"ו

וַיְדַבֵּר הוֹי"ה אֶל מֹשֶׁה לֵּךְ רַד פִּי שְׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הַעֲלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם (לב ז).

פרש"י 'לך רד' רד מגדולתך, 'שחת עמך' שקבלת מעצמך
אלא בשבילם וכו'. 'שחת עמך' שחת העם לא נאמר
אלא עמך, ערב רב שקבלת מעצמך וגייתתם, ולא
נמלכת בני, ואמרת טוב שידבקו גרים שכניה, הם
שחתו והשחיתו.

טוב ברע, אבל משה רבינו נולד כולו טוב. וזה אמרו
'לך רד' שיירד משה רבינו ממדרגתו, כדי שיתקן את
הי"ב שבטים שיהיו ג"כ בחינת טוב, ממה שנפגמה
ע"י חטא העגל, כדי שיהיו ראויים לקבל את התורה
שהוא בחינת טוב, כמו"ש 'כי לקח טוב נתתי לכם
תורתני אל תעזבו' (משלי ד ב).

הצדיק מתקשר עם בני דורו, ומחזירם בתשובה
ואפשר לבאר על דרך מה שמובא בשם מרן אלהי
הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת ויקרא אות י', אחרי
אות ב) על הפסוק 'אם הכהן המשיח יחטא לאשמת
העם' (ויקרא ד א) שאמר שמה שמזדמן לכהן גדול
חטא בשוגג, והלא הוא אינו ראוי לאותו מעשה כי
לא יאונה לצדיק כל און (משלי יב כא), רק לפי שהדור
צריך תיקון והם אינם יודעין לעשות תשובה כתיקנה,
והרי אמרו חז"ל (ר"ה כט). זה הכלל כל שאינו מחויב
בדבר, אינו מוציא את הרבים ידי חובתו. על כן מזדמן
לצדיק השוגג הזה שהוא כעין החטא של הדור, ועל
ידי חזרתו בתשובה וחרטה גמורה, מביא הרהורי
תשובה וחרטה בלבבות בני דורו, על ידי התקשרותו
עם בני דורו, ומחזיר את כולם בתשובה, ומגביה על
ידי תשובתו כל התשובות של כל בני ישראל. והוא
'אם הכהן המשיח יחטא' למה הוא בא 'לאשמת
העם' כדי לתקן על ידי זה את אשמת העם, כי הרי
כל בני דורו הם שרשו, ולכן היה צריך להשיג על בני
דורו ולהדריכם שלא יכשלו ויחטאו ח"ו.

ממרן הארזי"ל, שבאמת קודם שחטאו ישראל, היה
משה רבינו בתכלית השלמות, והיה משיג שער
הנו"ן של חמישים שערי בינה הגדול מכולם, אלא
משום 'ששחת עמך' שקירב את הערב רב וחטאו בני
ישראל נחסר למשה השלימות, אבל לא מחמת שה
בעצמו.

משה רבינו הוצרך לבוא בעיבור אחת לחמישים שנה
וזה שאמרו רז"ל חמישים שערי בינה נבראו
בעולם, וניתנו למשה חסר אחת, פירושו, מעיקרא
כולם נתנו לו, ואחת חסרו לו אח"כ. ועתה רוב הדור
הם מערב רב, ולזה הוצרך לבוא משה בעיבור אחת
לחמישים שנה, לפי שהוא שורש ישראל, לתקנם לא
יטעו אחרי הערב רב.

לתקן את בני ישראל בחדס מה שפגמו בקומה השלימה
ועוד אומר התורה 'שחת' בגי' שם ע"ב ובמילוי,
כזה 'יו"ד ה"י וי"ו ה"י, יו"ד וי"ו דל"ת, ה"י יו"ד, וי"ו
יו"ד וי"ו, ה"י יו"ד', לרמז שצריך משה רבינו ג"כ
לתקן את בני ישראל במדת החדס שהוא בגי' ע"ב
שפגמו, וגם 'סרו מהר' היינו ס"ר בגי' י"פ שם הוי"ה,
שפגמו והחסירו ע"י חטא העגל כל קומה שלימה
שהוא כלול מעשר ספירות.

משה רבינו בעת אסיפת רוחו זכה לשער החמישים
ולחיות שכוונת מרעה"ה היה לטובה, לא מנע
השי"ת ממנו הטוב, ובעת אסיפת רוחו, ויעל משה
מערבות מואב אל הר נב"ו (דברים לד א), נוטריקון נ'
בו, שנכנס בו אות נ' בשמו, ונעשה נשמה, וידוע כי
נשמה הוא בינה, שזכה לשער חמישים.

קודם החטא השיג משה רבינו שער החמישים
אלא הענין הוא כמו שאמרנו, וכמו שמבואר
בספה"ק לקוטי תורה (ואתחנן, ובספר הליקוטים שם)

משה רבינו בעת אסיפת רוחו זכה לשער החמישים
ולחיות שכוונת מרעה"ה היה לטובה, לא מנע
השי"ת ממנו הטוב, ובעת אסיפת רוחו, ויעל משה
מערבות מואב אל הר נב"ו (דברים לד א), נוטריקון נ'
בו, שנכנס בו אות נ' בשמו, ונעשה נשמה, וידוע כי
נשמה הוא בינה, שזכה לשער חמישים.

'ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול' ותשיג שער החמישים
ולכך אמר הקב"ה למשה 'ועתה הניחה לי ויחר אפי
בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול' משום שעכשיו
נחסר מגדולתך וממדרגתך שהיית יכול להשיג את
שער החמישים, ורק משום העם הזה אינך יכול
להשיגו, לכן 'ואכלם' את העם הזה 'ואעשה אותך
לגוי גדול' היינו כי תיבת 'לגוי' עה"כ בגי' חמישים,
לרמז שאז תזכה בחזרה לבחינת שער החמישים
שהוא גדול מכל שאר המ"ט ערים, ותהיה בתכלית
השלימות.

'לך רד' מחמישים שערי בינה
וזה מה שאומר כאן התורה 'וידבר הוי"ה אל משה
לך רד' פירש 'רד' ממנין 'לך' מחמישים שערי בינה,
שלא תשיג הכול ורד מגדולתך, והוא רק משום 'כי
שחת עמך' משום שקירב את הערב רב ולא נמלך
עם הקב"ה ועשו את העגל, אבל לא שום שאין אתה
ראוי לשער החמישים.

מסר נפשו ומדרגתו מלהשיג שער החמישים

'רד' ממדרגתך לתקן חטא העגל
וגם 'רד' בגי' י"ב פעמים טו"ב, והכוונה כי אצל
משה רבינו כתוב 'ותרא אותו כי טוב הוא' (שמות ב
ב), שמושה רבינו היה שלם בבחינת טוב, כי בבריאת
שמים וארץ כתוב על כל יום 'כי טוב' להורות
שבריאת שמים וארץ לא היה שום תערובת רע רק
כולו טוב, אבל ע"י חטא אדה"ר שכתוב בו 'ותרא
האשה כי טוב העץ למאכל' (בראשית ג ו) נעתרבה

ועל זה ענה לו משה רבינו 'ועתה אם תשא
חטאתם ואם אין מחניו נא מספרך אשר כתבת' (לב לב),
שמסר נפשו וכל מדרגתו שהיה יכול להשיג למען
כלל ישראל, וזהו 'מספרך' מהספירות הקדשות
ומהמדרגות שאני יכול להשיג, ועם כל זה לא הפסיד
משה רבינו, כמו שאמרנו בשם מרן הארזי"ל, שבסוף
ימיו מסר לו הקב"ה את ל הגו"ן שערי בינה.

רעוא דרעיון תשפ"ג לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו זי"ע

כל העבר על הפקדים מן עשרים שנה ומעלה יתן תרומת הוי"ה (ל יד)

ר"ל מכאן נראה שהתיר לנו התורה הקדושה ללמוד ברזי תורה מקטנותא, אבל לייחד יחודים קדושים לא התירה לנו התורה אלא מן עשרים שנה ומעלה, ולא כמו שכתבו שעד שלשים שנה לא ילמוד אדם בר ישראל ברזי סתרי תורה, אלא דייקא כמו שנראה מכאן. וכן כתב רבינו דודי איש אלפי הרב הקדוש מו"ה צבי מוידיתשוב בספרו עשה טוב, וכן אחריו כתב (נוצר חסד אבות פ"ד מ"ב) אדוני אבי מורי ורבי זללה"ה ג"כ, שמוותר ללמוד מקטנותו סתרי תורה.

ולי נראה, שצריך לבדוק עצמו מתחלה שלא יהיה בו איזה ישות וגדלות ורמות רוח מראשית בריאתו ויצירתו, ואלו וכיוצא בהם, אסור להם ללמוד לעולם, וכן ה"ה מי שנקבע בלבו שהוא מיוחס בגדולים, לזה האיש הוא ג"כ סכנה גדולה. והוא כמו שמביא רבינו אלפי רח"ו בהקדמתו בע"ה ע"ש. וכן איתא בגמרא חגיגה (יג.) אין מוסרין ראשי פרקים של מעשה מרכבה, אלא לאב"ד, ולכל מי שלבו דואג בקרבנו ע"ש.

לזה אמר הכתוב כל הצדיק אפילו שהוא רק בן עשרים שנה העובר על הפקודים יחודים כנ"ל (ד"ה זה יתנו), מן עשרים שנה ומעלה דייקא יתן תרומת ה' כנ"ל, אבל קודם לכן אל יתן אלא ילמוד, כי כן משמע מכאן. והבן למשכיל דקדושה.

בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו וגו' (לכ א.)

כי ידוע גודל שמחת מצוה בלב עובדי השם, ויש נגדו בהרת נגע צרעת (ויקרא יג ב), עוסק במצוות ונותן צדקה להיות לו שם 'ונעשה לנו שם' (בראשית יא ד). ובפרט עזי פנים שבדור, ערב רב, האומרים קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו רב ורבי שלו, כמבואר בתולדות יעקב יוסף, ותיכף פורקין נזמי הזהב ונותנין לו. והרבי הזה של ערב רב הוא, אינו נהנה מעולם הזה כלל, הולך קרוע ויושב בין תנור לכירים, אוכל עשב כעגלי ירבעם, וכל מה שנותנים לו, תיכף מחלק לצדקה, ליקנות לו שם שיתאספו אליו הערב רב, ערבי רבא וערבי זוטא.

ויעיד עלי יוצר בראשית, שמימי שמרתי בשמירה מעולה, שלא ליתן לעני חשוב מתנה, עד שהיה מוקשר אצלו באהבה ובאמת, שלא אקנה לי אנשים, ושהיו מעשי לשם שמים, לשם אל עולם.

נתיב מצוותיך נתב אמונה גלא מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

העשיר לא ירבה ויתדל לא ימעיט ממוחצית השקל לתת את תרומת הוי"ה לכפר על נפשתיכם (ל טו)

ר"ל אמרו רז"ל באבות (פ"ד מ"ב) רבי מאיר אומר, אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו. יש קנקן חדש מלא ישן. ויש קנקן ישן שאפילו חדש אין בו ע"כ. כלומר התורה הקדושה לומדת אותנו בני ישראל, גודל מוסר בכמה דברים, היינו מי שהוא עשיר בדעתו בישות וגדלות ורמות רוח, שהוא ישראל נאה וחסיד, וחושב כמעט שאין כמוהו בכל הארץ, זה האיש לא ירבה ללמוד סתרי תורה. והוא משום כי לא ירבה בזה שום אורות למעלה כנ"ל בשם ע"ח (שער מ"ג נומ"ד פ"ד) שהצדיקים מרבין ומוסיפים בכל יום נוסף על חברו אורות ניצוצין קדישין ע"ש.

וכן העשיר לא ירבה מעשר ספירות קדושות עצמם, אלא אורות וניצוצין יכול להרבות, בסוד עשר ולא

אחד עשר (ספר יצירה פ"א מ"ג) כמו שכתבתי כבר. וכן הדל שהוא שפל רוח באמת בעניות גדול דקדושה, אל יחשוב זה האיש ח"ו שהוא ימעט מקומה שלימה של עשר מדות, או של ז"א קדישין, או של מלכות שמים, ממוחצית השקל כנ"ל שהשקל הוא שקל שלם, הכולל בו עשרים ספירות קדושות, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה. לתת את תרומת הוי"ה היינו להרים את שם הקדוש ב"ה.

לכפר על נפשתיכם כלומר מי שלומד סתרי תורה אפילו שעושה כמה עבירות, אעפ"כ אם לבו דואג בקרבנו, או רשאי הוא ללמוד חכמה הקדושה הזו, ואם הוא לומד לשמה או לא מיבעיא שאינו ניוזק כלל, אלא שמכפר על נפשתיכם והבן.

בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מוחצית מות ימות כי כל העשה בה מלאכה ונקרחה הנפש הוא מקרב עמיה (לא יד)

עמיה ביו"ד ... והוא ג"כ לרמוז, שהמחלל שבת נכרת מקרב עמיה סוד היו"ד ... והוא שורש אבות, שורש נקודת יהדות שיש בכל יהודי למסור נפשו על קדושת השם, וזה השורש נקודת יו"ד שורש אבות, לא נפגום בשום עבירה בעולם, וכמבואר בדברי מרן (שער הירח) כידוע, ולכן בקרה לא חשיב אלא עד בן לוי (במדבר טז א), שקילקל שרשו שבשבטים שיש לכל בר ישראל שורש שבטים, וזה יכול להתקלקל.

אבל שורש אבות נקודת יו"ד שהוא בצורת צי"ר של הדלת מספר אות ש' של אבות שהוא בחינת ג' קוויין של אות ש', זה אי אפשר להתקלקל אלא במינות וכפירה, והמחלל שבת כעובד עבודה זרה (עירובין טז:), מקלקל ונכרת שורשן מן האבות אברהם יצחק יעקב רחמנא ליצילן, נקודת יו"ד צי"ר ש' של אבות, והוא פלאי.

היכל הברכה דף ערה. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

ועבר הוי"ה על פניו ויקרא הוי"ה הוי"ה אל רחום ותנון ארץ אפים ורב חסד ואמת (לד י)

המייחדין את נפשם לאל אמת בהמשך תבין טעם המייחדין, יאיר להם מדת וחנון, שהוא נגד מדת 'ועובר על פשע' (מיכה ז ח) שמצורוף פש"ע נעשה שפ"ע. וטעם מדת וחנון, תנין (וה"ק ח"ג קג.), שהוא האי ארחה תחות חוטמא, למיתן אעברא על פומא דיימא סלחתי. כי מדות וחנון רחמים שבגבורה והחסד שבה, ובעת שיישראל נתנוין בצרה חלילה נדונין במדת וחנון, שגם בגבורה והדין, יש צד חסד ורחמים. 'ונח מצא חן' (בראשית ו ח), שהיה ראוי לאיבוד אלא שמצא חן, וכן

הוא בלתי טעם וזכות, 'ועת צרה הוא ליעקב וממנה יושע' (ירמיה לז), ממנה דייקא, מצד הרחמים והחסד שבכל צרה, כי הגבורות בשורשן הכל טובה לצמצם האור, שיוכלו להנות מאורו יתברך שלא יבטלו ממציות, ושם בשורש הדין, עלה ברצונו להיטב מבלי שום זכות וטעם.

וכשישראל נדונין במדת וחנון, אזי נהפכו כל הצרופין לטוב, צרה רצה, פשע שפע, מות תם, רעש עשר. לכן כל הצדיקים מתפללין למדת וחנון, שהוא תכלית הטוב שבכל הצרות והגזירות.

והוא עצמו וחנון הוא נגד סוד (ספרא פתיחה) מבנין אב מכתוב אחד, או משני כתובים, ופירוש בנין אב ללמוד מכתוב לשאר ענינים הדומין לו, ואמרין לא הרי זה כהרי זה ולא הרי זה כהרי זה, הצד השווה שבהם וכו' אף אני אביא וכו'.

ובדרך אמיתי 'בחכמה יבנה בית' (משלי כד ג), כי הוא הנותן הצורה, ויש במדות עליונות כמה שונים לחסד

ולדין לא הרי זה כהרי זה, אבל בצד השווה נתייחדין ביחוד אחד כולו חד ב"ה וב"ש, וסוד כתוב סודו המוחין בסוד מספר חכמה בינה חס"ד גבורה, ויש בנין ממוחין דגדלות ראשון ויש מגדלות שני, ויש מוחין דאבא ודאימא, וכלם נתייחדין בצד השווה המייחדין ונעשין אחד.

ומצד מדה זאת אנו נדונין בעת צרה ליעקב, אף שלא עשו ותיקנו לדמות צורה ליוצרו, לא הרי זה כהרי זה, אעפ"כ אם נמצא שום צד טוב, הצד השווה שכולם מודים ומייחלים ומאמינים באל עולם, ובזה הצד יצא לאור צדקתם ומוציאם מכל צרה, כיון שהוא דומה באיזה צד מהצדדים, הקב"ה חנון, וחונן עדתו ומעביר על פשע, והמלאך המליץ אומר 'מצאתי כופר' (איוב לג כג), וזה קיצור הדברים, ובספרי רקיע השמים (חיבור על המסורה שבתורה, נדפס בתוך ספרה"ק 'היכל הברכה' בראשית דף ד.) בארתי מתק הדברים.

אוצר החיים דף ריד. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת זקנים

יומא דהילולא ממאורי הדורות

הרה"ק רבי אברהם גרשון בן רבי אפרים זצוק"ל מקיטוב כ"ה אדר א' תקב"א

תולדותיו ושנות העמידה

נולד לערך שנת תנ"ו לאביו הגאון רבי אפרים מחשובי רבני עיר ואם בישראל בראדי, נצר למשפחת רבנים גאונים וצדיקים. בעיר בראד כידוע היה בית האולפנא הקלויז המפורסם, שבו למדו בקדושה ובטהרה בצדקות ובחסידות גדולי העולם, ועסקו והעמיקו בתורת הח"ן, בעת אשר הרבינו שם תורה ראשי המתכתא, הגה"ק רבי חיים צאנזער, והגה"ק רבי משה מאוסטראה בעל ה'ערוגת הבשם' על שיר השירים, והגה"ק רבי משה מקיטוב, נתקבל גם כן רבי אברהם גרשון להיות נמנה בין חברי וחכמי הקלויז, עד שנעשה לאחד מן המנין, וקבלו חכמי הקלויז עליהם שרבי אברהם גרשון יתמנה להיות שליח צבור, שהיה אחד מן המשרות המכובדות בקלויז, שהשליח צבור הוא אחד שהגון וקולו ערב כמבואר בשלחן ערוך. בעיר בראד שימש גם כן רבי אברהם גרשון לראב"ד, באחד מארבעת בתי הדין שהיו שם, ועמו יחד ישבו במושב הבית דין הגאון רבי יהוקאל לנרא בעל ה'נודע ביהודה', והגאון רבי מאיר מרגליות בעל ה'מאיר נתיבים', ועיין בתשובה שכותב עליו ריעו וידידו הגאון בעל ה'נודע ביהודה': 'מחמד עיני וחמדת ליבי, בר פחתי ובריבי, חכים עדיף מנביא, ליש ולביא, ה"ה כבוד אהובי ידיד נפשי, אהוב למטה ונחמד למעלה, הרבני המופלא והמופלג, בתורה ובחסידות, לו עשר ידות, שושן סודות, החכם השלם והכולל, עמוד הימני, פטיש החוק, מו"ה אברהם גרשון'.

בצל החסידות

רבינו אור שבעת הימים רבי ישראל בעש"ט זיע"א, בשנות נעוריו היה נסתר ונחבא אל הכלים ואיש לא השיג את גודל מדרגותיו, וכמו שכותב רבינו שר בית הזהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר' בספרו 'זקן ביתו' על אבות, על גודל הסתרה שהסתיר עצמו מרנא הבעש"ט, שאפילו מלאכים ושרפים לא הכירו בו. והיה ריש דוכנא מלמד תינוקת בעיר אחת סמוך לבראד, באחד מן הימים היה לאביו של רבי אברהם גרשון רבי אפרים, דו"ד עם אחד מאנשי העיר שהיה מרנא הבעש"ט הריש דוכנא שם, ואמר לו הבע"ד שיש כאן מלמד ישר והגון יודע ספר ונלך אליו שיברר לנו הדין, וכשהגיע רבי אפרים לבית מרנא הבעש"ט גילה לו קצת מעצמו, והראה לו רב חילו וגובריה בש"ס ופוסקים, וגמר בלבו לקחתו לחתן לבתו מרת לאה רחל, מיד נתקשרו בקשרי חיתון, ומרנא הבעש"ט ביקש שיכתוב בשטר האירוסין עליו רק 'החתן ישראל בן אליעזר' בלי שם עיר, כשהזר רבי אפרים לביתו שבבראד באמצע הדרך נחלה ונפטר לעולמו, ובנו רבי אברהם גרשון פתח את תכריך כתבי אביו וירא שם שטר אירוסין לבתו, ויחשוב כלבו מן הסתם האיש הזה הוא תלמיד חכם גדול כי אבי לא יקח לעצמו חתן בור ועם הארץ, כעבור זמן קט נסע מרנא הבעש"ט לעיר בראד לישא למזל"ט את האשה מרת לאה רחל, ובהגיע לאחד בית הדין ששם ישב גיסו רבי אברהם גרשון הראה לו את שטר האירוסין שנעשה בינו לבין אביו, כשראה רבי אברהם גרשון שלפניו עומד אחד מפשוטי עם נבהל ונשתומם על זאת, אבל הנעשה אין להשיב, וגיבולו

את זמן החתונה ולפני החתונה נפגש מרנא הבעש"ט עם אשתו כמאמר חז"ל אסור לקדש עד שיראנה, ואז גילה לה את סודו מי הוא ומה הוא, וציוה עליה שלא תגיד עד שיגיע הזמן שעתיד להתגלות, וכך ישב מרנא הבעש"ט בצל גיסו רבי אברהם גרשון בזוי ומבוזה על שחשב אותו לפשוט, עד שהגיע הזמן שגילה עצמו מרנא הבעש"ט ונתגלה כוחו וגודל קדושתו, אשר דבריו מאירים כלפיד האש אשר לפני המחנה עד היום הזה, אז נתקשר רבי אברהם גרשון בקשר חזק כל יתק אליו אחרי שראה גודל כוחו איך שהיה יכול להעלים ולהסתיר עצמו כאחד הריקים, ורבי אברהם גרשון עמד לימינו גם נגד אלו שהתנגדו אליו כידוע, רבי אברהם גרשון שהיה ספרא רבא ציוה עליו גיסו מרנא הבעש"ט שיכתוב לו סידור עם כוונות האר"ל.

שליחות קודש

בשנת תק"ב לערך עלה רבי אברהם גרשון לארץ הקודש בפעם הראשונה, כדי להיפגש עם רבי חיים בן עטר בעל ה'אור החיים', כאשר גילה גיסו מרנא הבעש"ט גודל מעלת צדקותו, ונפשו נכספה וגם כלתה להיפגש עם האור החיים, כמבואר בדברי רבינו קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ה'היכל הברכה', וז"ל: 'ורבינו הקדוש אור החיים אמר עליו מרן הבעש"ט שנשמתו מרוח דוד דאצילות, ובכל לילה שומע תורה מפי הקב"ה, ורוב קדושתו אי אפשר לכתוב, והיה מיורדי המרכבה וגלוי נשמות ומדריגות ורוח הקודש אמת, ומרן הקדוש, היה נפש דוד דאצילות, והיה רוצה שיתקשרו ביחד נפש רוח, ויתגלה הנשמה וחייה דאצילות, והיה הגאולה אמיתית, ושאל אותו על ידי גיסו הקדוש רבי גרשון מקיטוב, אם יהיה יכולת שישע לירושלים ויתראה עם הקדוש פנים בפנים, והשיב שיכתוב לו שיעיין בעת שרואה את צלם דמות תבניתו בעולמות העליונים, אם הוא רואה את כל אבריו ודיוקנו אם לא, והשיב מרן הקדוש שאינו רואה את עקביו, ואמר הקדוש שלא יטריח את עצמו כי לתנם יהיה טרחתי' עכ"ל. אחר שמילא את שליחותו חזר רבי אברהם גרשון לביתו שבבראד אך נפשו נשארה קשורה לארץ הקודש.

ארץ הקודש

בעיר בראד מקום מושב רבינו יצא רינון על אחת מבנות העיר, ורב העיר הגאון רבי יעקב יוקל חקר ודרש ומצא שהרינון אמת, ואבי האשה ובעלה הלכו לערכאות אשר פסקו לפי דעתם שאינו אמת, וגורו שהמוציא עליה שם רע ישלם דמי קנס מאה אדומים זהב או שיקבל מאה מלקיות ברבים, שלושת הרבנים רבי אברהם גרשון, והנודע ביהודה, והמאיר נתיבים, עורר הדבר בידם רוגז רב היתכן שיארע דבר כזה, אזרו בנבירה והכריזו בבית הועד, אשר האשה הזאת היא מופקרת, וזאת התורה לא תהא מוחלפת, שלושת הרבנים נתפסו ונאסרו ע"ז, הנודע ביהודה שילם הקנס מאה אדומים, והמאיר נתיבים קיבל המלקיות ברבים, ורבי אברהם גרשון כשעמד בשורה לקבל המלקיות פתאום הגיע אליו גוי ותפסו בידו, וברח עמו עד לעיר מעזיבוו מקום מושבו גיסו מרנא הבעש"ט, והבעש"ט קידם את פניו ואמר לו: הרי אליהו בדמות גוי עמד לימינך להצילך, ובזכות קידוש שם שמים שעשו הרבנים הנ"ל יצתה בת קול ופסקה שיעילו לגדולה. הנודע ביהודה יעלה ויהיה רבה של עיר פראג. המאיר נתיבים היה רבה של עיר לבוב. ורבי אברהם גרשון יהיה מרא דארעא דישראל, מקום אשר איותה נפשו לקבוע דירתו שם. כעבור תקופת זמן שם לדרך פעמי, יחד עם אשתו מרת בלומא ובניו הקטנים לארץ הקודש, ובסוף שנת תק"ז דרכו רגליו על אדמת הקודש היא ארץ ישראל, מתחילה נתנישב בעיר חברון, אך אחר שביקר בעיר הקודש ירושלים, וראו חכמי הדור וביניהם המקובל רבי גדליה חיון זיע"א ראש ישיבת המקובלים 'בית אל' גודל קדושתו, הפצירו בו מאוד

שיישאר לדור בעיר הקודש, וקיבלו אותו עליהם לנשיא קהילת האשכנזים, וקבע רבינו ישיבתו שם והרביץ תורה וחסידות, ממה שקיבל וינק מגיסו הבעש"ט, ושלה איגרות לגיסו מרנא הבעש"ט וכן הבעש"ט שלח אליו איגרות בחזרה בעניני מילא דחסידותא, ומפורסם איגרת הבעש"ט שכותב לו הגלוי שהיה לו, וז"ל: 'ושאלתי את משיח אימתי אתי מר, והשיב בואת תדע בעת שיתפרסם למודך ויתגלה בעולם, ויפוצו מעינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת, ויוכלו גם כמה לעשות יחודים ועלויות כמוך'. רבי אברהם גרשון נתחבב מאוד על יושבי ירושלים, והיה אחד מחכמי קהילת בית א-ל, וגם שם נעשה לשליח הצבור ע"פ כוונת האר"ל בהמלצת המקובל האלהי הרה"ק רבי שלום שרעבי הרש"ש זיע"א ראש הישיבה.

עיקר כוונת התפילה עומד ומרחש בשלהבת י-ה, עד שאינו שומע ויודע דבורו בעצמו, וזה דפסקיני שלא ישמע לאוניו, וזהו אי אפשר אלא על אופן זה המבואר, כמו שהזכיר מו"ה גרשון למרן אלקי הריב"ש טוב.

'שלחן הטהור' מרבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא כמו שאמר מרן הקדוש רבי גרשון קיטב למרן גיסו הריב"ש, בעת שעדיין לא הכיר מדרגתו, כל זמן שאתה מתפלל ואתה בתוך הדבור מלוכבש יודע ושומע עדיין לא הגעת לכוונת התפילה, אלא נפשי יצאה בדברו.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא נחזור לענינינו ושורשינו חיות רוחינו והכוונה והאור והחיות של המצות הם מלאכים בעולם הבריאה והנעשה בלתי כוונה, אלא בבחינת איהו וחייהו חד בהון, שאינו יודע ומרגיש כלל מופשט, כמו שאמר הרב רבי גרשון לגיסו מרן הקדוש.

ואמר הקדוש רבי גרשון גיסו של מרן הריב"ש טוב אל מרן הקדוש, אתה תדע שכל זמן שאתה יודע מן מציאותך ודבורך לא הגעת לכוונת התפילה עדיין, אלא עיקר כוונת התפילה להיות משולל ומופשט כל כך עד דמחוקינא טוביתא לרישאי כד מטא למודים כרע מגרמאי.

'זהר חי' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא כמו שאמר הקדוש מוהר"ר גרשון גיסו של מרן הריב"ש אל הריב"ש זצ"ל, קודם שהכיר מדרגות מרן אשר הם נוראות ונפלאות, וראה אותו שהתפלל בכוונה גדולה, ואמר לו: כל זמן שאתה תוכל עוד בתפילה לומר ברוך אתה על פי רצונך, תדע כי עדיין לא הגעת לכוונת התפילה, כי כל כך צריך אדם להיות בהתפשטות מופשט ומסולק מן העולם הזה, עד שאפס מאתו כוח ושכל דבר בתפילה.

'נוצר חסד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

הסתלקותו

ביום חמשה ועשרים לחודש אדר הראשון שנת ה'תקכ"א, חשכו המאורות ונתבקש ליישיבה של מעלה ונטמן בהר הזיתים מול מקום המקדש. השאיר אחרי בניו רבי משה, רבי יצחק, רבי חיים אהרן שנתקבל במקום אביו לראש העדה האשכנזית בארה"ק, רבי יקר שנתקבל לראש העדה האשכנזית אחר פטירת אביו, רבי אפרים פישל, רבי יהודה לייב מ"מ ב"ק לאדיזעון, חתנו רבי אהרן, ורבי אברהם רובין רבי מרדכי רובין בעל 'שמן המר', ורבי יוסף משה מ"מ במעזיבו.

ישמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורתם ברית עולם: (שמות לא טז)

בשבת עולין וטועמין כל העולמות והנשמות מתכלית הטוב

וזה 'שבת' ש' מתקשר ב'בת' עין שביסודה, ושם ביסודה נקודה ממוכח הברורין שבת כולו טוב, ושם השביתה ונייהא, וממשיך שביתה ונייהא להחזיר הכל לטוב גמור, וכל העשר ספרות ככל בחינותיהם בריאה יצירה עשיה, שמאיר אור אלהותו יתברך בכל המציאות, הכל נכללין בבחינות טוב גמור הארת עתיקא קדישא, כי בשבת עולין וטועמין כל העולמות והנשמות, מתכלית הטוב גמור הארות עתיקא קדישא מאיר לכל ישראל, לכל בחינות נקודה שבישראל, שעליה נהרג ונשרף ונצלל ונקברין חיים על קדושת שמו הגדול, הכל מאיר וטועם אור מהארות עתיק יומין.

יהר חי' ח"א דף כא:

סעודת שבת

מה יפה ומה נעים, שבכל התענוגים אינו מקבל לעצמו אלא להתעורר אהבה עליונה, שעי' התעוררות זה התענוג והרחבות הדעת ושמוחה, יקל לו להפשיט עצמו מכל וכל מחומריות גופו, והיצר יניחנו ולא יקטרג לבלבל אותו, ולכל סעודת מצוה הוא דבר גדול שאין כמוהו בכל המצוות, וכן סעודת שבת על כוונה זאת. וביאור מורי מרן אלקי (תולדות יעקב יוסף בהר אות י"ג) מושל לבן מלך, שהיה עוסק ברפואת בני אנשי כפרים, ובא לו מתנה טובה ואגרת שלומים מאביו המלך, ורצה לשמוח, והיה בוש וירא מאנשי [ה]כפר, וקנה להם יי"ש והם שמחו ביי"ש, והוא שמח בשמחת אביו. כך החומר והצורה של אנשי סגולה.

יעצור חסד' אבות ו, כ אהבה ז'

כל מה שמכניין אהבה בכל ששת ימים יאיר אור השבת

מצות עשה לאהוב את השם יתברך. - אהבה בכל לב אהבה בכל נפש אהבה בכל מאד' מספר 'שבת' שנאמר (דברים ו ה) 'ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך'...

וסוד 'אהבה' יהוה אהבה אדני' ששה פעם עולה שב"ת שכל מה שמכניין אהבה בכל ששת ימים, יאיר אור השבת... כי בריאות עולם היה על ידי דין שהוא סוד הצימצום, לכך דיני ויסורי אדם הם גוף אל הנשמה החיות הרוחניות, כי אם לא היה הדין לא היה אפשר בריאות עולם, כי הכל היה חוזר לשורשו באהבה עזה, ודיני ויסורי אדם הנורמין אהבה, הם גוף אל החיות ואהבה שלא יצא נפשו בדברו.

יוצור החיים' דברים דף לה:

אור הגנוז מאיר בשבת

כאשר צפה במעשה הרשעים, כי יפגמו האור הרב הזה, גנוז לצדיקים לעלמא דאתי, שאז תהיה אור הלבנה כאור החמה (ישעיה ל כו), ויהיה זיוג החתון תמדי גם בחיצוניות כמו זיוג עליון, וזה 'מלאה הארץ דעה את ה' (שם ל כו), וזהו 'עמד וגנוז לצדיקים', שגנו את הצדיקים הפנימים ישראל וכנסת ישראל יסודית שלהם גנוז עד עלמא דאתי, ובעוה"ז היכן

גנו בתורה, כי רשב"י תורתו אומנותו (שבת יא.), אמר (זוהר ח"ג רפח). 'אנא בחד קטירא אתקטירנא ביה' בקב"ה באחדות יסודית הפנימים, שאחדות זיוג שלהם הוא תמדי באור א"ס, וכל כיוצא בזה צדיקים עוסקי בתורה לשמה, טועמים טעם עלמא דאתי בעולם הזה במתקנות התורה ואורה הרב, ומאיר בעתים מוזמנים אחר חצות בעת התפלה בשבת וכו"ט.

יהר חי' ח"א דף קכב.

האור הזה של חסד הכללי, מאיר מסוף עולם עד סופו... עמד וגנו לצדיקים כמו רשב"י וחבריו, עד היום מרן האר"י ומרן הריב"ש וכיוצא לאלפים ורבות... ועתה גנוז לצדיקים בשבת וי"ט, וכיוצא לעתים ביום טובה היה בטוב.

יהר חי' ח"א דף יד:

הצדיק מאיר באור מופלא בשבת

הצדיק מוכך את נפשו על ידי התורה והמצוות, ומפריד מעליו הקליפה הזאת, ואז יש בנפשו יכולת להאיר ולהעביר דרך המסך ולצאת לחוץ, לוכך גופו באור מופלא מסוד לבוש אלוה תנתן אור מאה ברכות שקיבל מעולם שלמעלה ממנו, ובה מראה אורותיהם ופעולותיהם וכו"ב אותיותיהם מחוץ לעור ככוכביא ברקיעא בכל אבר ואבר, ובפרט במצח אדם וביום השבת מאירין בצדיק ביתר שאת אור מופלא בזכות יום שבת.

יהר חי' ח"ג דף צג:

באכילת ותענוגי שבת קודש זוכה לבחינת היה

תדעו, שאין בחינות היה ניקנה לאדם, אלא למי שאוכל כל ימיו על טהרות הקודש, ואף דברי חולין שלו מוקדשים לשמים, וכן באכילת ותענוגי שבת קודש לשם שבת קודש, וכן באכילת כהנים קדשי מזבח לשם קדושת הקודש, וכל יותר שאדם מקיים בכל דרכי דעה"ו (משלי ג, ג), קדש עצמך כמותר לך (בימות כ.ו.), נקנה לו פנימיות חכמה צורת אד"ם בקומה וקופה כח מ"ה, עיקר אדם בסדר דרכי הילוך עולמות דומם צומח חי מדבר שנגלה.

ודרך זה דרכו בו הקדושים אשר בארץ המה מרן אלקי הבעש"ט ותלמידיו ותלמידי תלמידי תלמידיו, ובה הדרך הנורא להפשיט עצמו מכל תענוגי עולם הזה הנמאסין וממדות רעות דנחש, ולקשר הכל בבואר אמיתי לעבודתו, זוכה לבחינת היה, כל אחד לפי שורשו בעולם עליון באצילות בריאה יצירה עשיה, ולפי גודל קדושתו וטהרתו וחסידותו ופרישותו, לרובק באלהיו ולהחזיר הכל לקדושה (עין תולדות יעקב יוסף וירא מו, ב. עקב קפא, ב. משפטים סו, ג.).

יוצור החיים' ויקרא דף יד.

בסעודת שבת ממשיך רב שפע רב טוב על כל החיים

הקדושים

ומי שאוכל בקדושה ובסעודת שבת וסעודת מצוה, ומכין להמשיך השפע מוון לצנורי הקדושה, מובטח לו שימשוך רב שפע רב טוב על כל החיים הקדושים, אבל מחמת עוביות החומר צריכין שמירה יתירה בשלחן שלא יגרם חיללה רב שפע בצד שכנגדו.

היכל הברכה' שמות דף רנד:

מאכל קיגל בשבת

על ידי יסורים בשם קגל"ם, מעלין טפת קרי מן גלם [מספח] ע"ג, על ידי מאה ברכות, ובה יכוין במאכל המיוחד לשבת נקרא 'קגל' חילוף 'דרך' בא"ת ב"ש, לתקן דרך גבר כמבואר ביחודים...

יהר חי' ח"א דף קכב.

ברכה על קיגל בסעודת שבת

קיגל של שבת באמצע הסעודה אין צריך ברכה, כי מעיקר סעודה של שבת הוא, והוא מאכל שכל ישראל אוכלין מאכל אחד, ועובדים לאל אחד (ספרי ברכה, וברשי"י עה"ת שם), ומי שאינו אוכל קיגל בשבת במדינה זאת, בודקין אחריו, ולכן הוא עיקר יופי הסעודה, ונפטר ע"י הפת.

שולחן הטהור' קעו ג

בשבת כל דיבור קטן עושה רושם

יהר כל יר"ש לנפשו ואור לו באור החיים, כי הדיבור הוא דבר השם יקר מאוד, ולכן יהר מאוד לבל יפגום המבטא, ובפרט בשבת או כל דבור עושה רושם גדול, אפילו דיבור קטן אם הוא אינו הכרחי, ומכל שכן סרך לשון הרע עושה פגם גדול, ונרגש לעובדי השם שמסתלק ממנו תיכף קדושת אור שבת, ולכן יהר מאוד בהשכל והשכלה, ואל יהי כסיל וישטה עצמו, ודי בזה.

יעצור חסד' אבות ו, כ אותיות ט

בשבת יהר יותר מדיבור במרחץ

יהר מאד שלא לדבר שום שום שמו שמינו הכרחי בבית המרחץ אף בחול, ומכל שכן בשבת קודש, כי הדיבורים אלו אי אפשר להעלות והם דברים בטלים ממש ועובר בעשה ומחלל שבת...

יעצור חסד' אבות ו, כ אותיות ט

המענג את השבת ניצול מלחמת גוג ומגוג

המענג את השבת וכו', ניצול וכו' ממלחמת גוג ומגוג שהוא אפיקורסות ומינות ר"ל, ולא יפול מן הבטחון והאמונה כל ימיו.

כי אמר מרן הריב"ש"ט (תולדות יעקב יוסף משפטים אות א') שאין שום עונש יכול לחול כל עוד שאדם באמונה שלימה ובטחון אמת באלקיו, וכשראו לעונש נוטלין ממנו מדריות הבטחון, וזהו מלחמת גוג ומגוג שניצול ממנו בזכות שבת.

שולחן הטהור' רמב, ג

אולת מצרים היה בזכות השבת

וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלהיך משם ביד חזקה ובורע נטויה על כן צוץ ה' אלהיך לעשות את יום השבת (דברים ה טו). 'כי עבד היית' בלא תורה ומצות ולא היה לך זכות, על כן ויצאך חסר דחסר, כי השגת חירות ועין החיים שהשיגו היה בזכות משה, על כן צוץ לעשות את יום השבת, ובזכות שבת תשיג שער החמשים עלמא דחירות ועין החיים והוא ענין נפלא.

היכל הברכה' דברים דף לג:

בזמן הגלות השבתות מאירין

כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה' (ויקרא כו לה). ודבר נחמד שמעתי משם הגאון הקדוש מוה"ר אריה ליבש מלאנצהיט זצ"ל 'כל ימי השמה' והגלות והחשכות, 'תשבות' בבהירות של שבת, את אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה, מה שלא היה לנסת ישראל שבתות מאירין ובהירין בימי שלוח בארץ הקדושה בזמן המקדש, כי בזמן הגלות והשמה יש לישראל עובדי השם שבתות מאירין, מה שלא היה בימי המקדש, וזהו 'את אשר לא שבתה הארץ' בכל כך בהירות 'בשבתתיכם בשבתכם עליה', ודפח"ח. מתוק מרבש.

יעצור חסד' אבות ו, י